

Varhan linjaus elämistä eri yksiköissä

Vanvamne 15.10.2024 § 55
73/00.01.03/2022

Ohjaaja/ryhmäavustaja, lähihoitaja Hanna Penttinen on lähettänyt Sinikka Hutkolle kirjeen toimitettavaksi Pöytyän vanhus- ja vammaisneuvostolle.

Aloitetaan asiaini lainaamalla Varhan sivuilta kopioitua tiedotteen:

Sote-johtoryhmä linjasi: henkilökohtaisia lemmikkieläimiä ei sallita työpaikalla

Julkaistu 17.8.2023

Sote-johtoryhmän 26.4.2023 tekemän päätöksen mukaan sote-palvelualueilla toimivat työntekijät eivät saa tuoda omia lemmikkieläimiään työpaikalle.

Asian valmistelijana toimineen henkilöstöpäällikkö Jeanette Gripenbergin mukaan päätös perustuu puhtaasti turvallisuutta, aseptisuutta ja hygieniaa edistäviin näkökulmiin.

Kieltopäätös kattaa kaikenlaiset lemmikkieläimet ja perustuu yhdenvertaisuuteen, jonka mukaan kaikkia työntekijöitä ja lemmikinomistajia tulee kohdella samalla tavalla.

– Vaikka on yleisesti tunnettu tosiasia, että eläimillä voi olla positiivisia vaikutuksia huolenpito- ja terveydenhoidossa on lemmikkieläimet silti pidettävä erillään koulutetuista terapiaeläimistä, joiden käyttäminen perustuu määrättyyn terapiaan. Eli kielto koskee vain henkilökunnan omia lemmikkieläimiä ja se ulottuu myös työpaikan/toimiston ulkopuolelle työaikana, sanoo Jeanette Gripenberg.

Tarkennus lemmikkieläinten terapiakäytöstä, elokuu 2023:

Saako oma henkilökohtainen lemmikki olla edelleen "työvälineenä" mukana, jos se on suorittanut jonkin kikoira/halikoira/lukukoira/terapiakoira sertifikaatin?

Terapian asiakkaalle/potilaalle määräävä ja hoitomuodon asiakirjoihin kirjaava hoitava lääkäri päättää myös sen, mitä kautta terapia hoidetaan tai hän ohjaa potilaan ottamaan yhteyttä ammattimaisiin eläinterapia-alan toimijoihin, joista asiakas/potilas valitsee itselleen sopivimman.

Potilasterapian pitää olla ammattimaista, kirjattua ja seurattua. Sen vuoksi tähän tarkoitukseen ei käytetä henkilökunnan omia kotieläimiä.

Päätös on hyvin surullinen ja suurenteleva riskien osalta, lisäksi yhdenvertaisuuden käyttäminen päätöksessä on epämääräinen.

1) Jokainen henkilökuntaan kuuluva ja eläimiä toimintakeskukseen tuova toimii eläinsuojelulakien ja -pykälien mukaan. Toimintakeskukseen ei tuoda aggressiivista, kipeää, arkaa tai muutoin sairasta tai epäsoveliaista eläintä asiakkaiden pariin. Eläimen oma ohjaaja on jatkuvasti paikalla, kun eläin on asiakkaiden kanssa tekemisissä. Elämelle mahdollistetaan rauhallinen paikka syömiseen ja lepoon sekä sillä on jatkuva mahdollisuus väistyä mahdollisesti epämieluisasta tilanteesta.

2) Aseptiikka: Käymme paljon ulkoilemassa lähiympäristössä ja

retkillä. Käsienpesun ja perushygienian ohjeistus on päivittäistä ja rutiini niin ohjaajille kuin asiakkaille. Yleisimmät lemmikit toimintakeskuksella ovat kissat ja koirat. Asiakkaat eivät joudu tekemisiin eläinten ulosteiden kanssa, koirien jätökset kerätään ulkoillessa pussiin ja pussi hävitetään sekajätteen seassa. Kissojen hiekkalaatikko on sijoitettu paikkaan, mihin asiakkaat eivät pääse ja kissan ohjaaja siivoaa laatikon työpäivän aikana tarpeen mukaan sekä hävittää jätehiekan sekajätteenä ja päivän jälkeen desinfioi paikan, missä laatikko on sijainnut.

3) Yksikään eläin ei pääse päivän aikana tilaan, missä säilytetään/valmistetaan ruokaa tai missä säilytetään lääkkeitä tai hygienia tuotteita.

4) Jokainen lemmikkikäynti käsitellään ensin työyhteisön kanssa, jotta pystymme yhdessä suunnittelemaan sopivan päivän teemoineen. Jokainen työyhteisön työntekijä saa halutessaan tuoda lemmikkinsä työpaikalle ja on päävastuussa teemapäivän ohjelmasta. Lemmikkien käynnit eivät ole aiheuttaneet eripuraa tai yhdenvertaisuuden vääristymiä työyhteisössä.

5) Käynti edellyttää aina asiakkaiden toiveen ja sen myötä suostumuksen eläimen tuloon ilmoitettuna päivänä. Suostumus koskee myös työyhteisön työntekijöitä.

Työskentelen itse Liedon Toimintakeskuksessa työ- ja päivätoiminnan ohjaajana. Vuosia olemme tuoneet muiden ohjaajien kanssa päiväksi asiakkaidemme iloksi lemmikkieläimiä ja Toimintakeskuksessamme on vierailut laaja skaala erilaisia eläimiä. Harrastekana, kissoja, koiria, lisko, marsu ja joskus myös luonnonvaraisia eläimiä, joiden hoitoon asiakkaat eivät kuitenkaan osallistu, mutta näkevät halutessaan eläimet. Jokainen vierailupäivä sisältää myös ko.eläinlajeja koskevaa tietoa (asiakkaiden kehitystason mukaan), tehtäviä ja kanssakäymistä/kommunikointia eläimen kanssa. Lisäksi päivään on sisällytetty kehitystason mukaan erilaisten yksinkertaisten päivittäiseen hoitoon liittyvää harjoittelua kuten harjaamista tai eläimen kanssa toimimiseen liittyviä asioita (hihnassa kulkeminen, kontaktin ottaminen, eläimen käsittely esim.paijatussa sitä).

Muutamalla asiakkaalla on omassa asunnossaan kissa ja muita lemmikkieläimiä löytyy vanhempien luona kaloista hevosiin. Asiakkaiden kanssa käymme läpi päivittäin kuulumisia heille läheisistä kotieläimistä ja tarpeen mukaan myös ohjaamme eläinten hoidossa. Kaikilla ei lemmikkejä ole, jolloin eläinkäynnit ovat hyvin suosittuja myös heidän keskuudessaan.

Ohjaajina olemme huomanneet eläinten positiivisen vaikutuksen koko asiakaskuntaan eläimen ollessa läsnä työpaikalla. Pidämme huolen asiakkaiden mahdollisista peloista tai allergioista ja olemme sovittaneet eläinkäynnit niin, ettei allergisia ja pelkääviä ole paikalla juuri silloin. Tosin allergisia asiakkaita meillä ei ole ja pelkäävien kohdalla käynti tapahtuu heidän vapaapäivänään/eri tilassa.

Varhan myötä tarjoamme yhä useammin "Eioota" asiakkaillemme monien ennen Varhan aikaan tapahtuneiden retkien, toiminnan ja muun aktiivisuuden suhteen. On hämmäntävää ja surullista, että ohjaajien panostus asiakkaiden hyvinvointiin ja aktiivointiin lytätään näin tympeällä tavalla.

Toimintakeskuksessa käyvien lemmikkien ajoittainen työ ei ole pelkästään oman työpaikkamme piirissä. Muutaman eläimen kanssa käydään myös

vanhuspuolen paikoissa, sekä kotioloissa lemmikit tapaavat omistajansa henkilökohtaisen avustettavan.

Ikäihmisten kohdalla, erityisesti muistisairaiden kanssa ajoittaiset lemmikkikäynnit ovat virkistäneet asiakkaita paljon. Hygienia, aseptiikka sekä turvallisuus toteutuu näissä paikoissa samalla tavoin kuin yllä on mainittu.

Ymmärrän täysin säännöt ja ohjeistukset, mutta niiden alle tamppautuu paljon ihmisten hyvinvointiin liittyviä asioita.

Ohessa vielä Ida Paasikiven psykologinen tutkimus lemmikin vaikutuksesta ihmisen mielialaan ja terveyteen.

Asiakkaiden pohdintaa kiellosta sekä lemmikkikäynneistä yleensä:

- Eläinvierailut ovat olleet hauskoja ja opettavaisia. Niiden kieltäminen on syvältä ja todella surullista, Sanna-Kaisa 36v

- Eläinvierailut ovat kivoja ja tuo vaihtelua päivärytmiin. Kielto on outo ja tyhmä, Antti 40v

- Parhaimpia päiviä aina ne, kun täällä kissa tai koira. Aina saa hyviä neuvoja eläimen käyttäytymisestä ja ruokinnasta. Elina 40

- Olen eläinrakas ja eläimet ovat ihania. Kielto on kurja Jannina 23v

*- Työpäivä on aina kiva, kun eläin täällä on. Kielto on *tähän voimasanoja*, Jari-Matti 39v.*

Ohjaajien, asiakkaiden ja hyvinvoinnin puolesta

Ystävällisesti

Hanna Penttinen ohjaaja/ryhmäavustaja, lähihoitaja.

Päätösehdotus

Vanhus- ja vammaisneuvosto keskustele lemmikeistä työpaikoilla.

Päätös

Vanhus- ja vammaisneuvosto keskusteli lemmikeistä eri yksiköissä. Todettiin, että lemmikkieläinten vierailut eri hoivayksiköissä ovat hyvä vaihtelu laitoisten asukkaiden arkeen. Henkilökunnan omien lemmikkien vierailut lienee lyhytkestoisia ilman, että lemmikki on koko päivän työntekijän mukana?

Sote-johtoryhmän linjaus vaikuttaa asian yksinkertaistamiselta ilman yksikkökohtaisia asiaan vaikuttavia taustatekijöitä.

Pöytyän vanhus- ja vammaisneuvosto toivoo, että asiat voitaisiin ratkaista yksikkö- ja talokohtaisesti inhimilliset asiat huomioiden. Asiassa tulisi neuvotella ja kuulla asiakkaita, asukkaita, henkilökuntaa ja yhdessä löytää kaikille toimiva ratkaisu.